

Югозападен университет „Неофит Рилски“

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Виктория Бойкова Сотирова

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ по професионално направление 3.4. Социални дейности (Психосоциална работа с деца), област 3. Социални, стопански и правни науки, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в „ДВ“ бр. 52/02.07.2019 г.

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Представената от единствения участник в конкурса, доц. д-р Васка Славчева Станчева-Попкостадинова научна и научно-приложна продукция и професионално-академична дейност, отговаря на всички изисквания за заемане на академична длъжност „Професор“ в ПН 3.4. Социални дейности, (Психосоциална работа с деца), разписани както в Закона и Правилника за развитие на академичния състав в Република България, така и във Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Специализираният научен съвет по „Неврология и психиатрия“ през 1999г. присъжда на доц. д-р Васка Станчева ОНС „Доктор“. Ефективната и креативна научно-изследователска дейност води през 2005г. до заемане на академична длъжност „Доцент“. За нуждите на обявения конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ са представени 38 публикации: 1 монография, 10 статии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – Scopus и Web of Science (в това число 5 глави от книги) и 27 статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани научни томове, към които и 2 ръководства. Самостоятелни - 13 публикации, в 5 публикации - първи автор, в 13 публикации - втори автор и в 7 публикации - трети и следващ автор. Представените научни трудове са доказателство за професионална компетентност и научна ерудираност, която се открива и в участието ѝ в десет международни научноизследователски проекти; три национални и седем вътрешно университетски проекти. Акцент в международната проектна дейност се поставя върху създаването и функционирането на научни, изследователски и практикуващи групи в областта на насилие и пренебрегване на деца, и групи от практикуващи изследователи в областта на играта при деца с увреждания. Огромният обем научна, творческа и професионална дейност е предпоставка както за успешна реализация, така и за разпознаваемост в националните и международни академичните среди, заслужено потвърдено както от трите значими отзива представени от: г-жа Джени Грей, бивш президент и член на управителния съвет на ISPCAN; д-р Джордж Николаидис, директор на Департамента по психично здраве и социално благополучие и Центъра за превенция на насилие и пренебрегване на деца към Института по детско здраве, Атина, Гърция и д-р Скендер Сила, Представител на Световната здравна организация в България, така и от множеството цитирания: 26 броя цитирания в световноизвестни бази данни с научна информация – Scopus и Web of Science; 24 броя цитирания в монографии и колективни трудове с научно рецензиране, както и 17 цитирания в други научни издания и дисертации.

Редом с научната дейност доц. д-р Васка Станчева развива и ръководна

административна и преподавателска дейност, в които се разкрива компилация от знания, умения и компетентности за индивидуална и екипна работа. Повишава значимостта на преподавателската дейност чрез професионално си и личностно присъствие. Разработва и преподава лекционни курсове на български и английски език в следните български и международни университети и специалности:

➤ ЮЗУ „Неофит Рилски“: Специалност „Социални дейности“: ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“; ОНС „Доктор“; Специалност „Логопедия“, ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“; ОНС „Доктор“; Специалност „Социална педагогика“, ОКС „Бакалавър“; Специалност „Специална педагогика“, ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“; Специалност Педагогика, Психология, Политология: ОКС „Магистър“; Входящи ЕРАЗЪМ и ЕРАЗЪМ+ студенти: academic years 2018/2019; 2016/2017; 2007/2008.

➤ Софийски университет „Климент Охридски“: Специалност „Специална педагогика“, „Логопедия“, ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“.

➤ Русенски университет „Ангел Кънчев“: Специалност Ерготерапия, ОКС „Бакалавър“.

➤ Реализира международна преподавателска дейност по: програма ЕРАЗЪМ и ЕРАЗЪМ+ в Stockholm University, 2008; Stockholm University, 2009; Department of Social and Human Sciences, Universita della Valle d'Aosta, Italy 2016; Nicolaus Copernicus University, Department of Psychology, Faculty of Humanities 2019 и по покана през 2014, 2015, 2016, 2017, Department of Psychology, University Singidunum, Belgrade Republic of Serbia, Current development in the field of Intellectual Disabilities. Early intervention of Children with Disabilities.

Научните интереси и търсения на доц. д-р Васка Станчева се допълват и от: ръководство на дипломанти и докторанти: специалност „Социални дейности“, ОКС „Бакалавър“ – 23 студенти и ОКС „Магистър“ – 27; ОНС „Доктор“ – 8 докторанта, двама, от които се обучават на английски; ръководство на две студентски научни групи: „Превенция на насилие над деца“ и „Играта при деца с увреждания“. Перфектен организатор и инициатор на студентска научна конференция за студенти по Социални дейности (2004-2009), и активен участник в организацията на следващите ежегодни конференции. Развива ефективна дейност като председател и член на организационни комитети и организатор и модератор на шестнадесет регионални, национални и международни конференции и симпозиуми. Член на множество национални и международни организации, асоциации и редколегии. Изготвя и представя 14 рецензии и експертни оценки. От 2015 г. е научен ръководител на постоянен академичен семинар на Катедра „Медико-социални науки“: „Актуални проблеми на социалната работа“.

2. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Многоаспектната социална дейност е предпоставка за реализиране на научни търсения, емпирични изследвания и представяне на научно-практически резултати по отношение на различни групи бенефициенти, в частност деца, засягащи не една области, в случая психосоциална работа. Представените от доц. д-р Васка Станчева резултати от години упорита и неуморна работа разкриват потребността от обединяване на „медицинските“ и „психологически“ знания, което ще повиши работата в помагащите професии с лица и групи в риск, прилагайки новите постижения в информационно-комуникационните технологии, което от своя страна ще повиши личностното и професионално израстване на помагащите специалисти.

Приемам изведените приноси моменти в научната продукция, които са носители на нови и/или доразвиват наличните теоретични знания и практически резултати в сферата на психосоциалната работа с деца, разпределени в следните направления:

➤ Ранна интервенция при деца с увреждания - изведени са ключови елементи, значими при разработването на съответни програми в България (2,10,11) и се предлага използването на актуалния към днешна дата транс-дисциплинарен модел за ранна интервенция при деца с увреждания (13,22).

➤ Играта при деца с увреждания – представени са както научни доказателства за изключителното значение на играта за подобряване качеството на живот на децата с увреждания (18,19,20,23), така и необходимите условия в контекста на семейството и средата, в която живее детето за стимулиране на развитието му чрез игра; утвърждава се с научно-приложен характер, на база разширен литературен обзор, използването на пилотирани селектирани компютърни игри и други информационно-комуникационни технологии значими както за стимулиране играта и развитието на децата с различен тип увреждания (16,17,24,25), така и на ефективността на работата на специалистите; утвърждава се играта при децата с увреждания като научна област (18,19,23,33,34); представени са научни доказателства за ролята на играта за подобряване качеството на живот на децата с увреждания и техните семейства (25,30,31,32,33),

➤ Превенция на насилие над деца - приносите са с научен, научно-приложен и приложен характер: проучени са рискови фактори за насилие над деца (1,8); адаптирани са, след пилотиране два въпросника (ICAST-CH, ICAST-P; ACE's), съобразени с културалните особености на България, които могат да бъдат използвани като скринингови инструменти при насилие и пренебрегване на деца (1,26,30); представени са данни за разпространение на случаи на насилие и пренебрегване на деца; очертани са и областите на актуални бъдещи проучвания, свързани с ефективността на превенцията на насилие и пренебрегване на деца; доказана е в областта на превенцията ефективността и необходимостта от прилагане на общественоздравният подход, чрез проучване на рискови фактори, както и проблемите на специалистите от помагащите професии, работещи по случаи на насилие над деца (1,5,8); разработен и представен е, с изключителен по своята същност принос, готов за ползване в практиката инструмент за регистрация на случаи на насилие и пренебрегване на деца (29,34); селектирани са, на база проучване и международна експертна оценка, значими вариабилни, формиращи минималната база от данни за регистриране случаите на насилие и пренебрегване на деца (34); проучени са причините за несъобщаване случаи на насилие и пренебрегване на деца сред общопрактикуващи лекари и други специалисти, ангажирани с насилието над деца и са очертани възможности за подобряване ефективността на системата за регистриране и проследяване случаи на насилие над деца (1,28,34); проучени са възможностите за използване на системата CAN-MDS в България.

➤ Сравнителни проучвания и изследвания (12,15,33) в областта качеството на грижите за деца, инструменти за оценка на играта, крос-културално проучване на теоретични и законодателни аспекти в грижата за хората с увреждания (12); представени са крос-културални сравнения за балканските страни по отношение на детско-юношеската психиатрия (14), разпространението и честотата на насилието и пренебрегването на деца (29).

➤ **Общи аспекти на социалната работа** - представени са и публикации, свързани с по-обща аспекти на социалната работа като проблемите за професионалния стрес (3, 4) и адаптацията (35); прилага се управление на случай в социалната практика, въз основа на пространен обзор на съществуващи практики в исторически план (6).

3. Критични бележки и препоръки

Задълбочените проучвания на доц. д-р Васка Станчева в областта на играта при деца с увреждания е добра основа за разработване както на нов учебен курс за обучение на студенти и социални работници, така и за публикуване на учебник, който да е в помощ за настоящи и бъдещи специалисти. Значимо за теорията и практиката е да се оцени ефективността на приложения транс-дисциплинарен модел за ранна интервенция при деца с увреждания. Тези проблематики са актуални и може да се явят основа за приобщаването на по-голям кръг специалисти, които да прегърнат изведените основни концепции и стратегии за работа.

4. Заключение

Доц. д-р Васка Станчева-Попкостадинова е утвърден и еродиран специалист, притежаващ мащабен изследователски потенциал, формиран авторитет на национално и на международно ниво, с перспективи за личностно и професионално развитие, и академичен опит. Дългогодишната ефективна и качествена научно-изследователска, преподавателска и административна дейност, както и безспорните научни и теоретико-приложни приноси са предпоставка и основание те да бъдат оценени положително. Рецензираните материали са ценни носители на значима актуалност за академичната общност и помагащите специалисти в социалната сфера.

Позовавайки се на казаното до тук с убеденост препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на доц. д-р Васка Станчева-Попкостадинова академичната длъжност „Професор” по професионално направление 3.4. Социални дейности (Психосоциална работа с деца).

Дата:
22.10.2019г.

Член на журито:
доц. д-р Виктория Сотирова

South-West University "Neofit Rilski"

SHORT REVIEW

By Assoc. Prof. Viktoriya Boykova Sotirova PhD

Member of the Scientific Jury on the competition for the Academic Position "Professor" in the professional field 3.4. Social activities (Psychosocial work with children), professional area 3. Social, Economic and Legal Sciences. The procedure has been announced by the South-West University "Neofit Rilski" in the State Gazette, issue 52 dated July 02, 2019.

1. Summary of the applicant's scientific and research activities

The presented by the only participant in the competition, Assoc. Prof. Vaska Slavcheva-Popkostadinova, PhD., scientific and academic work, meet all the requirements of the competition for the academic position "Professor" in the professional field 3.4. Social activities, (Psychosocial work with children), and is in align with the Law and the Regulations for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff in the South-West University "Neofit Rilski".

In 1999, the Specialized Scientific Council on Neurology and Psychiatry awarded to Assoc. Prof. Vaska Stancheva, Ph.D. the educational and scientific degree "Doctor". Her effective and creative research leads to the post of Academic Associate Professor in 2005. In align with the requirements of the announced competition for the academic position "Professor", the candidate has presented 38 publications: 1 monograph, 10 articles in scientific journals, referenced and indexed in the world-famous scientific databases - Scopus and Web of Science (including 5 chapters from books), 27 articles and reports published in non-referenced scientific peer-reviewed journals or in edited scientific volumes, of which 2 manuals. The candidate has 13 independent publications, 5 publications - first author, 13 publications - second author and 7 publications - third and subsequent author. The presented scientific papers are a strong proof of professional competence and profound scientific knowledge, which is also demonstrated through her participation in ten international research projects; three national and seven university projects. The emphasis in the international project activity is placed on the establishment and functioning of scientific, research and practice groups in the field of child abuse and neglect, and groups of practitioners in the field of play development in children with disabilities. The tremendous amount of scientific, creative and professional work is a prerequisite for both successful implementation and recognition in national and international academic settings, which is acknowledged by the three significant reviews presented by: Mrs. Jenny Gray, Former President and Member of the Board of Directors of ISPCAN; Dr. George Nikolaidis, Director of the Department of Mental Health and Social Welfare and the Center for the Prevention of Violence and Neglect of Children at the Institute of Child Health, Athens, Greece, and Dr. Skender Sila, Representative of the World Health Organization in Bulgaria, and from the large number of citations: 26 citations in world-renowned scientific information databases - Scopus and Web of Science; 24 citations in monographs and collections of papers with scientific review, as well as 17 citations in other scientific publications and theses.

Along with the scientific work, Assoc. Prof. Vaska Stancheva, PhD. also has administrative and teaching experience, which reveals a set of knowledge, skills and competences for both individual and teamwork. Furthermore, she has proved the importance of teaching through her professional and personal presence. She has developed and held

lecture courses in Bulgarian and English at the following Bulgarian and international universities and majors:

- South-West University "Neofit Rilski": Specialty "Social Activities": Bachelor's and Master's Degrees; educational and scientific degree "Doctor"; Specialty "Speech therapy", Bachelor's and Master's Degrees; educational and scientific degree "Doctor"; Specialty "Social Pedagogy", Bachelor's Degree; Specialty "Special Pedagogy", Bachelor's and Master's Degrees; Specialty "Pedagogy", "Psychology", "Political Sciences": Master's Degree; Incoming ERASMUS and ERASMUS + students: academic years 2018/2019; 2016/2017; 2007/2008.
- Sofia University "Kliment Ohridski": Specialty "Special Pedagogy", "Speech Therapy", Bachelor's Degree and Master's Degree.
- "Angel Kanchev" University of Rousse: Specialty "Ergotherapy", Bachelor's Degree.
- International teaching practice: ERASMUS and ERASMUS + at Stockholm University, 2008; Stockholm University, 2009; Department of Social and Human Sciences, Università della Valle d'Aosta, Italy 2016; Nicolaus Copernicus University, Department of Psychology, Faculty of Humanities 2019 and by invitation in 2014, 2015, 2016, 2017, Department of Psychology, University Singidunum, Belgrade Republic of Serbia, Current development in the field of Intellectual Disabilities. Early intervention of Children with Disabilities.

Assoc.Prof. Vaska Stancheva's, research interests and studies are supplemented by: management of graduates and doctoral students: specialty "Social Activities", Bachelor's Degree Program - 23 students and Master's Degree Program – 27 students; educational and scientific degree "Doctor" - 8 PhD students, two of whom study in English; leadership of two student scientific groups: "Prevention of Violence Against Children" and "Play Development in Children with Disabilities". Assoc. Prof. Vaska Stancheva has demonstrated her excellent organizing skills on numerous occasions - she is an organizer and initiator of the scientific conference for students in Social Activities (2004-2009), and an active participant in the organization of the next annual conferences. Furthermore, the candidate has conducted effective work as chairman and member of organizing committees, organizer and moderator of sixteen regional, national and international conferences and symposia. She has also been a member of numerous national and international organizations, associations and editorial boards, produces and submits 14 reviews and peer reviews. Since 2015 Assoc. Prof. Vaska Stancheva has been the scientific leader of a permanent academic seminar at the Department of Medical-Social Sciences: "Current issues of social work".

2. Evaluation of the scientific and practical results, contributions and documents submitted for participation in the competition

The multidimensional social activity is a prerequisite for the pursuit of scientific research, empirical research and the presentation of scientific and practical results concerning different beneficiary groups, in particular children affecting more than one area, in this case, psychosocial work. After years of hard and tireless work, Assoc. Prof. Vaska Stancheva reveals the need to combine "medical" and "psychological" knowledge, which will improve the work in the assisting professions with individuals and groups at risk, applying new advances in information, communication technologies, which in turn will enhance the personal and professional growth of assisting professionals.

I accept the contribution points in the candidate's scientific set of papers, which bear new and / or develop the available theoretical knowledge and practical results in the field of psychosocial work with children, distributed in the following directions:

➤ Early intervention in children with disabilities - key elements are identified in the development of relevant programs in Bulgaria (2,10,11) and the use of the current trans-disciplinary model for early intervention in children with disabilities is proposed (13,22).

➤ Play development in children with disabilities - scientific evidence is presented of the crucial importance of the game for improving the quality of life of children with disabilities (18,19,20,23) and the necessary conditions in the context of the family and the environment in which the child lives in order to stimulate his/her development through play; It is proved by applied science, based on extended literature, the use of piloted selected computer games and other information and communication technologies significant for stimulating the game and development of children with different types of disabilities (16,17,24,25), and the effectiveness of specialists' work; the game in children with disabilities is established as a scientific field (18,19,23,33,34); scientific evidence is presented on the role of play in improving the quality of life of children with disabilities and their families (25,30,31,32,33),

➤ Prevention of child abuse and neglect – scientific and applied contributions in its nature: risk factors for violence against children have been studied (1,8); after piloting, two questionnaires (ICAST-CH, ICAST-P; ACE's) were adapted according to the cultural characteristics of Bulgaria, which can be used as screening tools for violence and neglect of children (1,26,30); data on the incidence of child abuse and neglect are presented; Areas of up-to-date future research outlining the effectiveness of violence prevention and child neglect are outlined; it has been proven in the field of prevention the effectiveness and necessity of applying the public health approach by examining risk factors, as well as the problems of professionals in the assisting professions working in cases of violence against children (1,5,8); an instrument for registering cases of violence and neglect of children has been developed and presented, with an exceptional inherently ready-to-use tool (29,34); significant variables have been selected, on the basis of a study and international peer review, forming the minimum database for registering cases of child abuse and neglect (34); The reasons for not reporting cases of violence and neglect of children among GPs and other professionals involved in violence against children have been examined and opportunities have been identified to improve the effectiveness of the system for registering and tracking cases of violence against children (1,28,34); The possibilities of using the CAN-MDS system in Bulgaria are explored.

➤ Comparative studies and researches (12,15,33) in the field of quality of care for children, tools for assessing play, cross-cultural study of theoretical and legislative aspects in the care of people with disabilities (12); Cross-cultural comparisons have been presented for the Balkan countries with regard to child and adolescent psychiatry (14), the prevalence and frequency of child abuse and neglect (29).

➤ General aspects of social work - publications related to more general aspects of social work such as problems of occupational stress (3, 4) and adaptation (35) are also presented; case management in social practice is applied, based on a comprehensive overview of existing practices in the historical context (6).

3. Major critical notes and recommendations

Prof. Dr. Vaska Stancheva's in-depth studies in the field of play development in children with disabilities is a good basis for developing both a new training course for students and social workers, as well as for publishing a textbook to help current students and future professionals. It is essential for theory and practice to evaluate the effectiveness of the applied trans-disciplinary model for early intervention in children with disabilities. These current issues may be the basis for the involvement of a large number of professionals in order to embrace the underlying concepts and strategies for work.

4. Conclusion

Assoc. Prof. Vaska Stancheva-Popkostadinova, Ph.D. is a prominent researcher with extensive scientific potential, established authority at the national and international level, with prospects for personal and professional development, and academic experience. The candidate's effective and high-quality research, teaching and administrative work, as well as her undisputed scientific and theoretical contributions, are a prerequisite and a reason for their positive evaluation. The reviewed materials are a valuable source of significant relevance to the academic community and to assisting professionals in the social field.

Regarding the aforementioned, I strongly recommend to the respectable Honorable Members of the Scientific Jury to award Assoc. Prof. Vaska Stancheva-Popkostadinova, PhD. with the Academic Position "Professor" in the professional field 3.4. Social activities (Psychosocial work with children).

Date:
22.10.2019

Member of the Scientific Jury:
Assoc. Prof. Viktoriya Sotirova, PhD